

2.2 රජයේ ඉඩම් ලෙස නියමිත වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කර නොමැති වුවත් පහත දැක්වෙන ඉඩම් ද රජයේ ඉඩම් ලෙස සැලකිය යුතු වේ.

- නිරවුල් කිරීමේ නිලධාරී විසින් රජයේ ඉඩම් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වන දැනට නිරවුල් කරගෙන යනු ලබන ගම්වල පිහිටි ඉඩම්
- නිරවුල් නොකරන ලද එහෙත් රජයේ ඉඩම් වශයෙන් පිළිගන්නා හේන් මුඩුබිම් සහ රජය විසින් අත්පතු කර නැති, කිසිවෙකුත් පදිංචි නැති හෝ කිසිවෙකුත් අයිතිවාසිකම් නොකියන ඉඩම්
- අයිතිවාසිකම් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇතත්, මෑත වෙන් කළයුතු තරම් විශාල ප්‍රමාණයේ රජයේ ඉඩම් ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් හේන්, මුඩුබිම් හා පදිංචියක් නොමැති ඉඩම්
- අවුරුදු 33 1/3 කට නොඅඩු අඛණ්ඩ ගුණකීයත් පෙන්නුම් නොකරන හෝ අයිතිවාසිකම් කිසිවක් ඉදිරිපත් නොවන, නිරවුල් නොකරන ලද ඉඩම්
- සියලුම පොදු ගංගා, ගංගා මුලාශ්‍ර, ගංගා පන්ල, දිය ලල්පත්, ඇලදොල, දියපාරවල් හා ඒවායේ රක්ෂිත
- පෙර වෙරළ වශයෙන් සලකන වට්ටිය හා බාදිය අතර ඇති ගුම් ප්‍රදේශයට අයත් ඉඩම්
- රජයේ සියලුම මහාමාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, ප්‍රසිද්ධ පාරවල් , කරත්ත පාරවල්, අඩි පාරවල්, පොදු වැව්, වාරිමාර්ග, ඇලවල් හා සියලුම පොදු දිය පාරවල් හා ඒවායේ රක්ෂිත

03. රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීම

3.1 රජයේ ඉඩම් බැහැර කළයුත්තේ පහත සඳහන් ක්‍රම මගිනි.

- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීර්ඝ කාලීන බඳුකර ලබාදීම මගින්
- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීමනා පත්‍රයක් මගින් හා ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ ලබාදෙන ප්‍රදාන පත්‍රයක් මගින්
- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ 27 වගන්තිය යටතේ පළාත් පාලන ආයතන වලට සහ ත්‍රිවිධ හමුදාවලට පැවරුම් නියෝග ලබාදීම මගින්
- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ 194 (2) වගන්තිය යටතේ විකිණීම මගින්

- ඉඩම් ප්‍රදාන විශේෂ විධිවිධාන පනත යටතේ ලබාදෙන නියාදන සාදන පත්‍රයක් මගින්

3.2 රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීමේ බලධාරීන්

- රජයේ ඉඩම්වල පරම අයිතිය බැහැර කිරීමේ පූර්ණ බලය අතිගරු ජනාධිපතිතුමා සතු වේ.
- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත, ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත, ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යන පනත්වලින්, ඉඩම් බැහැර කිරීමේ බලතල විවිධ තීලධාරීන්ට පවරා ඇත. (මෙම සීමාවන් රජයේ ඉඩම් කාර්ය සංග්‍රහයේ විස්තර සහිතව දක්වා ඇත.)
- රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ සම්පූර්ණ පරිපාලනය හා රජයේ ඉඩම් පරිපාලනය යම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන අතිතුව තීලධාරීන් අධීක්ෂණය කිරීමේ බලතල ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත පැවරී ඇත. ඒ අනුව ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ පූර්ව අනුමැතිය ලබාගෙන රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ ඉඩම් කවිවේරී වෙන්වීර හා වෙන්දේසි මගින් බෙදාදීම ප්‍රාදේශීය ලේකම්ව පල හැක.
- ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත හා ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ අදාළ වන පරිදි ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් හෝ පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස්ගේ අනුමැතිය ලබාගෙන ඉඩම් කවිවේරී පවත්වා ඉඩම් බැහැර කිරීමට ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ට බලය පැවරී ඇත.
- රජය විසින් තීරණය කරන ලදුව තම දෙපාර්තමේන්තුව හාරයේ පවත්නා ඉඩම් පරිපාලනය දුම්රිය සාමාන්‍යාධිකාරී වෙත පැවරී ඇත. ඒ ඉඩම් අතරින් වහාම අවශ්‍ය නොවන ඉඩම්, ස්වකීය අවශ්‍යතාවයන්ට පසුව ලබා ගැනීමට බාධාවක් නොවන පරිදි වර්ෂ 5 කට නොවැඩි කාලයක් සඳහා තුන්වන පාර්ශවයකට බදු දීමට දුම්රිය සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා වෙත බලය පැවරී ඇත.
- රජය මගින් තීරණය කරන ලදුව, වරාය කොමිෂන් සභාව භාරයට පමුණුවන ලද රජයේ ඉඩම් පරිපාලනය එහි අනුප්‍රාප්තිකයා වන ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට පැවරී ඇත. එහි ඉඩම් අතරින් වහාම අවශ්‍ය නොවන ඉඩම් පසුව ස්වකීය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ලබා ගැනීමට බාධාවක් නොවන පරිදි වර්ෂ 5 කට නොවැඩි කාලයක් සඳහා තුන්වන පාර්ශවයකට බදුදීමට ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට බලය පැවරී ඇත. (ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය නියාත්මක කළයුත්තේ වරාය කොමිෂන් සභාවට පැවරූ බලතල පමණකි.)

- රජය මගින් කිඳුහස් කරන ලදුව ඉවිටි හමුදාපතිවරුන් සාරයේ පවතින රජයේ ඉඩම් පරිපාලනය එම හමුදාපතිවරුන් වෙත පැවරේ.
- ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය පනතේ විධිවිධාන අනුව ගැසට් කරනු ලැබ ඇති විශේෂ කලාප තුළ පිහිටි රජයේ ඉඩම් බෙදාදීම හා ඊට අදාළ කටයුතු එම අධිකාරිය විසින් සිදුකළයුතු වන්නේ රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත හා ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත ද ඊට අදාළ රෙගුලාසි අනුව ද පමණි.

ඉහත නිලධාරීන් හැරුණ විට වෙනත් කිසිදු රජයේ නිලධාරියෙකුට රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීමේ කටයුතු ආකාරයක හෝ බලයක් පැවර නොමැත.

3.3. රජයේ අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු හා වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන සතු ඉඩම් බැහැර කිරීමේ විධිවිධාන

- රජයේ යම් අමාත්‍යාංශයක, දෙපාර්තමේන්තුවක හෝ ආයතනයක අවශ්‍යතාවය සඳහා රජයේ ඉඩමක් ලබාගත යුත්තේ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් මගිනි. රජයේ කිසිම අමාත්‍යාංශයක, දෙපාර්තමේන්තුවක හෝ ආයතනයක ප්‍රධානියෙකු තමා සාරයේ ඇති රජයේ ඉඩමක් කිසිදු රාජ්‍ය නිලධාරියෙකුට හෝ යුධ, භාවිත හෝ ගුවන් හමුදා බලධාරියෙකුට ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ගෙන් ලිඛිත අනුමැතියක් නොමැතිව භාවිතා කළ හෝ ස්ථිර වශයෙන් පවරා නොදිය යුතුය. එම ඉඩම් තවදුරටත් කම ආයතනයට අත්වශ්‍ය නම් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ආපසු භාරදිය යුතුය.
- අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතන සාරයේ ඇති රජයේ ඉඩම්වල පිහිටි ගොඩනැගිලි දිගු කාලයකට භාවිතයට ගැනීමට අවශ්‍ය නොවන අවස්ථාවල බාහිර පාර්ශවයකට කුලියට දියහැක. එසේ කිරීමේදී ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා දැනුවත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

3.4 රජයේ සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන සතු රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීමේ විධිවිධාන

- රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන ස්ථාපනය කළ පහතත, එම ආයතනයට රජයේ ඉඩමක පරම අයිතිය හිමි වන බවට දැන්වෙන්න, පරම අයිතිය බැහැර කිරීම සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 33 ඥාපනතේ මගින් අභිභව ජනාධිපතිතුමාට පැවරී ඇති බලතල අභිබවා ලියා නොකළයුතුය.

- එකී ආයතන ඉටු කරන සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා රජය මගින් ලබාදී ඇති ඉඩම්, තුන්වන පාර්ශවයක් වෙත බැහැර කිරීමට හැකි වන්නේ අදාළ ආයතනය ස්ථාපිත කළ පනතේ විධිවිධාන තිබේ නම් හා එම ආයතන වෙත රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් අත්සන් කරන ලද දීමනා පත්‍රයක් නිකුත් කර තිබේ නම් පමණි. මෙවැනි දීමනා පත්‍ර, කොන්දේසි සහිතව හෝ රහිතව නිකුත් කරනු ලැබේ. එසේ කොන්දේසි සහිතව නිකුත් කරන ලද දීමනා පත්‍රයක් නම්, එම කොන්දේසි අනුව කටයුතු කිරීම එම ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීම වේ. තම ආයතන වෙනුවෙන් ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ රජයට අත්කර ගෙන ඇති ඉඩම් ද ඇතුළුව, රජය විසින් ලබාදී ඇති ඉඩම් තුන්වන පාර්ශවයක් වෙත විකිණීමෙන් බැහැර කළහැක්කේ කොන්දේසි රහිත දීමනා පත්‍රයක් ලබාගෙන තිබේ නම් පමණි.
- රජයේ ඉඩම් ද ඇතුළුව රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන සතු ඉඩම් බදු දීමේදී නීතියෙන් නියම කරනු ලැබූ කාලසීමාවන් ඇත්නම්, ඒවා හැර අනෙකුත් අවස්ථාවකදී එය වසර 30 කට සීමා විය යුතුය. ආයෝජන ව්‍යාපෘති සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව මෙම කාලය උපරිම වශයෙන් වසර 50 ක් දක්වා දීර්ඝ කළහැක.
- සියලුම බදු ගිවිසුම්වල අදාළ ආයතනය තීරණය කරනු ලබන කොන්දේසි ඇතුළත් වන බවට ආයතන ප්‍රධානීන් වගබලා ගතයුතු අතර, බදු දීමෙන් පසු මෙම කොන්දේසි බදුකරුවන් විසින් කඩ කරන ලද විට, ඊට එරෙහිව ක්‍රියා කළයුතු අතර, එම බදුකර වහාම අවලංගු කිරීමට නීති බලය ඇති අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කළයුතුය.
- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද දීර්ඝ කාලීන බදුකරයක් නිකුත්කර වසර පහක කාලයක් ගතවීමට පෙර අතුරු බදු / සැවරීම් සඳහා ඉඩ නොදිය යුතුය.
- 1957 අංක 49 දරන රජයේ කර්මාන්ත සංස්ථා පනත, 1968 අංක 14 දරන සංචාරක සංවර්ධන පනත ද ඇතුළුව වෙනත් පනත් මගින් ස්ථාපනය කරන ලද, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන, එම ආයතනවලට අදාළ පනත්වල ඇති විධිවිධාන යටතේ ඉඩම් අමාත්‍යවරයාගේ හා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය මත, විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් නිවේදනයක් මගින් පවරාගත් රජයේ ඉඩම්, එසේ පවරාගත් භාර්ය සඳහා පමණක් යොදා ගතයුතුය. එම දේපලෙහි පරම අයිතිය ලැබී නොමැති නිසා, එම දේපල තුන්වන පාර්ශවයක් වෙත බැහැර කිරීමට එම ආයතනවලට බලයක් නොමැත.

- 1987 අංක 23 දරන පනත යටතේ සුද්ගලිකරණය කළ රජය සතුව තිබූ රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හා ව්‍යවස්ථාපිත භාරයේ තිබූ දේපල කළමනාකරණය භාරගත් සමාගම්, ඉඩම් වටිනාකම ගෙවා ඇත්නම්, එම ඉඩම්වල අයිතිය දීමනා පත්‍රයක් මගින් ද, වටිනාකම ගෙවා නැතිනම් දිරිසකාලීන බදුකරයක් ද මගින් ලබාගත යුතුය.

3.5 පළාත් පාලන ආයතන සඳු රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීම

- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ 27 වගන්තිය යටතේ රජයේ ඉඩමක් පළාත් පාලන ආයතනයකට පැවරුම් කියෝගයක් යටතේ භාරදෙනු ලබන්නේ එම ආයතනයට අදාළ කටයුතු සඳහා පමණක්. රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ 29 වගන්තිය අනුව, එම ඉඩමේ පරම හිමිකම රජය සතුවේ. එවැනි ඉඩමක් තෙවන පාර්ශවයකට බැහැර කිරීමට පළාත් පාලන ආයතනවලට බලයක් නොමැත.
- ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීමේ පනතේ විධිවිධාන අනුව රජයට අත්කර ගෙන, අතිරේක ජනාධිපතිතුමා වෙනුවෙන් ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ නිලධාරියා විසින්, පනතේ 44(1) වගන්තිය යටතේ කිසුන් කරනු ලබන සහතිකයේ සඳහන් කොන්දේසිවලට අනුකූලව පළාත් පාලන ආයතන වෙත පවරා ඇති ඉඩම් භුක්ති විදීමේ අයිතිය පළාත් පාලන ආයතන සතුවේ. එම ඉඩම්වල පරම හිමිකම රජය සතුවේ. එවැනි ඉඩමක් තෙවන පාර්ශවයකට බැහැර කිරීමට පළාත් පාලන ආයතනවලට බලයක් නොමැත.

3.6 විශේෂ සංවර්ධන කාර්යයන් ඇතුළුව මහජන අවශ්‍යතා සඳහා රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීමේ විධිවිධාන

3.6.1 රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දිරිසකාලීන බදු පදනම මත ඉඩම් බැහැර කිරීම

- අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද විශේෂ සංවර්ධන කාර්යයන් ද ඇතුළුව මහජන අවශ්‍යතා සඳහා අවශ්‍ය වූ විට රජයේ ඉඩම් මුදා හැරීම පිණිස කඩිනමින් පියවර ගැනීම සියලු අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීමක් වේ.
- පිළිගතහැකි හේතුවක් නොමැතිව ඉඩම් නිදහස් කිරීමෙන් වැලකී සිටින්නේ නම්, රජයේ ඉඩම් නිදහස් කිරීම පිණිස, ඒක පාර්ශවීය නිරණයකට එළඹ ත්‍රියා කිරීමේ බලය ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සතුවේ.

- රජයේ ඉඩම් ඉල්ලා සිටින සියලුම ආයතන/තැනැත්තන්, තම ඉල්ලීම පළමුව ඉඩම් පිහිටි කොට්ඨාශයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් වෙත, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ට පිටපතක් සහිතව යොමු කළයුතුය.
- එම ඉල්ලීම සමඟ ඉදිරිපත් කළයුතු, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවශ්‍ය යම් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති ලියවිලි සම්පූර්ණ කර ප්‍රාදේශීය ලේකම්ට භාරදීම ඉඩම් ඉල්ලුම්කාර ආයතනවල හෝ තැනැත්තන්ගේ වගකීම වේ.
- අන්තර් වාර්ෂික ව්‍යාපෘති හැර පළාත් සභා බල ප්‍රදේශවල පිහිටි රජයේ ඉඩම් නිසාදහය කිරීමේදී අදාළ පළාත් සභාවේ එකඟත්වය ලබා ගතයුතුය.
- නේවාසික කටයුතු හැර වෙනත් කටයුතු සඳහා බදු දී ඇති ඉඩම්වල පරම අයිතිය බැහැර නොකර දිගටම බදු වශයෙන් දෙනු ලැබේ.
- මෙම කටයුතු කඩිනමින් සම්පූර්ණ කරනු පිණිස අවශ්‍ය පරිපාලන විධිවිධාන හා කියමනක් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් සකස් කළයුතු අතර, ඒවා අපේක්ෂිත ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වන බවට සහතික විය යුතුය.

3.6.2 ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ ගොවි පංතියේ තැනැත්තන් සඳහා ඉඩම් බැහැර කිරීම

මේ සම්බන්ධයෙන් 2008.03.21 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්තිමය තීන්දුව මත ඉඩම් හා ඉඩම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ගේ අංක එල්ඩී-1-34-(1)2008 හා 2008.06.13 දිනැති චක්‍රලේඛයෙන් ද, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ අංක 2008/04 හා 2008.08.20 දිනැති චක්‍රලේඛයෙන් ද, දී ඇති උපදෙස් හා ක්‍රියාපටිපාටි අනුගමනය කළයුතුය.

04. රජයේ ඉඩම් ලෙස නොගැනෙන නමුත්, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා පළාත් පාලන ආයතනය සඳහා ඉඩම් බැහැර කිරීම

පහත දැක්වෙන රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා පළාත් පාලන ආයතනයන්ට අයත් ඉඩම් රජයේ ඉඩම් යන අර්ථ දැක්වීමට අයත් නොවේ.

- රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන විසින් එම ආයතනවලට හිමි බලතල අනුව මිලදී ගෙන ඇති ඉඩම්

- 1972 අංක 1 දරණ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභා පනත යටතේ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව වෙත පැවර ඇති ඉඩම්
- පළාත් පාලන ආයතන විසින් මිලදී ගන්නා ලද ඉඩම්
- පළාත් පාලන ආයතන වෙත පරිත්‍යාග වශයෙන් ලද ඉඩම්

ඉහත වර්ගයන්ට ගැනෙන ඉඩම්, එක් ආයතනයක් මගින් පනවා ඇති තීරණි සා විධිවිධානවලට අනුකූලව බැහැර කිරීමට එක් ආයතනයන්ට හිමිකම් තිබේ.

05. රජයට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම

සෞඳ්‍ර මහජන අවශ්‍යතා සඳහා රජයට ඉඩම් අවශ්‍ය වූ විට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනත යටතේ ඉඩම් අත්පත්කර ගතහැක. එහෙත් පෞද්ගලික ඉඩම් රජයට අත්පත් කරගත යුත්තේ, එම කාර්යය සඳහා සුදුසු රජයේ ඉඩම් නොමැති නම් පමණි.

- මෙසේ පෞද්ගලිකව ඉඩම් අත්පත් කරගත යුත්තේ 1950 අංක 09 දරණ පනත හා ඒට අදාළ සංශෝධිත පනත්වලින් සංශෝධිත ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ සඳහන් විධිවිධානයන්ට අනුවය. මෙම ක්‍රියාවලිය ඉඩම් හිමියන්ට අසාධාරණයක් නොවන සේ කඩිනමින් නිම කළයුතුය.
- ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේදී වන්දි ගෙවා අවසාන වූ වහාම, ඒ වන විට භුක්තිය භාරගෙන නොමැති නම්, ඉඩමේ භුක්තිය ලබාගෙන, එක් ඉඩමේ රජයේ අයිතිය ඉඩම් ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයේ ලියාපදිංචි කරවිය යුතුය.
- ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීම පළාත් පාලන ආයතන, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හෝ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් වෙනුවෙන් කරන ලද්දක් නම්, පනතේ 44 වන වගන්තිය යටතේ සහතිකය ද, ඒ සමගම ලබාදිය යුතුය.
- එවැනි ඉඩමක පරම අයිතිය යම් රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හෝ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් වෙත ලබා ගැනීම අවශ්‍ය වන අවස්ථාවකදී එම ඉඩම සඳහා රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ අභිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ අත්සනින් යුත් ප්‍රදාන පත්‍රයක් ලබාගත යුතුය.
- අමාත්‍යාංශයකට, දෙපාර්තමේන්තුවකට හෝ රාජ්‍ය ආයතනයකට, පුද්ගලික ඉඩමක් පරිත්‍යාග කරනු ලබන අවස්ථාවකදී ද රජයට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ විධිවිධාන අනුගමනය කළයුතුය. කිසිදු අවස්ථාවක පුද්ගලික අංශයේ ඉඩම් කෙලින්ම මිලදී ගැනීම නොකළ යුතුය.

- රාජ්‍ය සංස්ථා මණ්ඩල හා අධිකාරී විසින් පුද්ගලික ඉඩම් මිලදී ගැනීම හෝ විකිණීම කළයුත්තේ අදාළ ආයතන පිහිටුවීමට අදාළ තීරණයක් අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ඇත්නම් පමණි. කෙසේ වුව ද මෙහිදී ද එම ආයතන පූර්ණ විනිවිදභාවයකින් යුක්තව කටයුතු කළයුතුය.

06. රජයේ ඉඩම්වල ආරක්ෂාව

රජයේ ඉඩම් ද ඒ ගණයට නොවැටෙන්නේ රජයේ ආයතන හා පළාත් පාලන ආයතන සතුව පවතින ඉඩම් ද , එම දේපල ද, අනවසර අල්ලා ගැනීම්වලින් ආරක්ෂා කර ගැනීම අදාළ ආයතන ප්‍රධානියාගේ වගකීමක් වේ.

- 1979 අංක 7 දරන රජයේ ඉඩම් (සන්තකය ආපසු ලබා ගැනීමේ) පනතේ විධිවිධාන යටතේ අනවසරකරුවන් ඉවත් කර එම දේපල මුදා ගැනීම සඳහා බලතල ආයතන ප්‍රධානීන්ට ලබාදී ඇති බැවින් එම බලතල ක්‍රියාවේ යෙදවිය යුතුය.
- ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් විසින් රක්ෂිත ඇතුළු රජයේ ඉඩම් අනවසරකරුවන් විසින් අල්ලා ගැනීම පිළිබඳව තම ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් මගින් මාසික වාර්තා ලබාගෙන අදාළ පියවර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

07. ඉඩම් ආදායම් රැස්කිරීම

රජයට ලැබිය යුතුව ඇති ඉඩම් ආදායම් නිසි පරිදි අයවන බවට වගබලා ගැනීම සියලු රාජ්‍ය ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීමක් වේ.

- රජයේ ඉඩම් බදුදීම, විකිණීම හා දීමනා පත්‍රයක් මගින් බැහැර කිරීමේදී වටිනාකම/බදු මුදල් අය කිරීම රජයේ ප්‍රධාන තත්සේරුවකරුවෙකු ලෙස ගන්නා තත්සේරුව මත පදනම් කරගෙන සිදුකළ යුතුය.
- බදු මුදලේ ප්‍රමාණය තීරණය කළයුත්තේ, රජයේ ඉඩම් ආදායක පනත යටතේ පනවා ඇති නියෝග (217 නියෝගය) මගින් දක්වා ඇති ප්‍රතිශතය අනුවය.
- රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන විසින් ඊට අනිරේකව අය කරනු ලැබිය හැකි ගාස්තු වේ නම් ඒවා ද, ප්‍රධාන තත්සේරුවකරුවෙකු ලෙස තත්සේරුව මත පදනම් විය යුතුය.
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වන සංශෝධනය නව වන උපලේඛනයේ පළමුවන ලැයිස්තුවේ 36:13 යටතේ සඳහන් විධිවිධාන අනුව ඉඩම් ආදායම් රැස් කිරීමට පළාත් සභාවලට බලය දී ඇත.

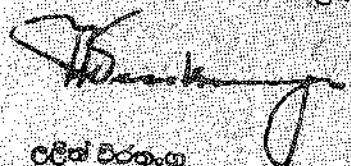
- එම ආදායම් රැස් කිරීමට අවශ්‍ය විධිවිධාන සලකා සහා මගින් යෙදවිය යුතු අතර නියමිත පරිදි අදායම් රැස්වන බවට සහතික විය යුතුය.
- බදු මුදල් කපා හැරීම පිළිබඳ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කළහැක්කේ නීතිය මගින් දන්වා ඇති ආකාරයට නියමිත ප්‍රමාණයෙන් හා ඊට ඉඩකඩ ඇති අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් පමණි. (ඊජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ 13 වන වගන්තිය)
- බදු මුදල් කපා හැරීම සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන විට ඉඩම් හා ඉඩම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ හා හානිදාහාරයේ ජනතාවය ලබාගෙන එම නිර්දේශ ද සමගින් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

08. පොදු කරුණු

- සංවර්ධන වැඩ සටහනක්/ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ඊජයේ ඉඩමක් අපේක්ෂා කෙරුණ අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරන අමාත්‍යාංශයක් විසින් එහි සංවර්ධන වැඩ සටහන/ව්‍යාපෘතිය මගින් අපේක්ෂිත ආර්ථිකමය හා සමාජමය ප්‍රතිලාභ දක්වමින් අදාළ ඉඩම එම කාර්යයට යොදා ගැනීම සාධාරණීකරණය කිරීමට වගබලා ගත යුතුය.
- රාජ්‍ය ආයතනයකින් කෙරෙන කවර ආකාරයේ හෝ ඉඩම් බැහැර කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් වන සියලු කටයුතු සලසනු වන්නේ ඊජය මගින් පනවා ඇති ආඥා පනත් යටතේ පනවා ඇති නීතිරීති, සියලුම විධිවිධාන හා පරිපාටිවලට අනුකූලව පූර්ණ විනිවිදතාවයෙන් යුක්තවයි.
- ඊජයේ ඉඩම්වලට අදාළ සියලු ලියකියවිලි මත ලෙස පවත්වාගෙන යාම ද, ආරක්ෂා කිරීම ද ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීමකි.

ඉහත කරුණු පිළිබඳව වැඩිදුර විස්තර ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් කාර්යාලයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ඊජයේ ඉඩම් පිළිබඳ කාර්ය සාධනයෙන් ලබාගත හැකිය.

මෙම වගුලේඛයේ පිටපත් බඩ අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති සියලුම දෙපාර්තමේන්තු, සංස්ථා හා වෘත්තීය ආයතන ප්‍රධානීන්ට නිකුත් කිරීමටත්, ඔවුන් විසින් මෙම උපදෙස් හරයේ පිළිපදින බවටත් වගබලා ගන්නා ලෙස කරුණාකරමින් දන්වමි.

ලලීන් විජතුංග
ජනාධිපති ලේකම්

පිටපත - ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්